

muth svarade: »Nådige herre. Inte just god tidende. Eders nåde have förlåtelse med mig. Jag är befalld låta slå huvudet av på Eders nåde». Biskopen markerade sin ställning: »Inte är kungl. majestät eller någon annan makt given att döma över mig, endast gud allsmäktig och den helige fadern påven»¹. Däri låg det. Här var den svaga punkten. De två biskoparna tillhörde ett annat rättssamfund än de övriga, ett rättsamfund, över vars tröskel ingen världslig myndighet räckte. Här i varje fall har konungen inte kunnat skaffa sig en dom. Några veckor senare, då han skulle rättfärdiga tillvägagångssättet inför påven, drevs han också över i historien om krutkonspirationen.

Straffet blev till en början efter vars och ens rang utkrävt med svärd eller galge. Berättelserna därom är nog så detaljerade. Då avrättningarna äntligen var över, tändes ett stort bål på Södermalm. De avrättades lik släpades dit genom gatorna och brändes. Kvarlevorna efter död man, dömd såsom kättare, hade man att uppgräva och förbränna². Den döde kättaren herr Sten liksom också herr Mårten Jons-son, prebendatus i Stockholm, grävdes upp ur sina gravar. Kistorna med liken bars ut genom stadsporten. Man satte dem in i det rykande bålet.

Det var S:t Mårtens afton, en lördag, den 10 november. Klockorna ringde i kyrktornen inne i staden. Gatorna låg öde. Men runt om i borgarhusen satt de sörjande i tomma kamrar. Kronans tjänare hade redan varit där. De hade tagit nycklarna från husmödrarna. De hade fört bort bohag och varor, penningar och klenoder.

V.

Novemberdramat i Stockholm 1520 har en i mycket olikartad förhistoria mot den historieforskningen tidigare tecknat.

Dramat begynner inte med någon muntlig anklagelse. Det begynner, den 7 november, med framläggandet av den

¹ Hanserecesse 1477—1530, 8, 535.

² Hinschius V, 302, 490, och där citerade källställen.